

ЦЪРКОВЕН ВЕСТНИК

ИЗДАНИЕ ОТ 1986 ГОДИНА

СЕДМИЧНО ИЗДАНИЕ НА БЪЛГАРСКАТА ПРАВОСЛАВНА ЦЪРКВА ЗА РЕАГИРОВАНА И ЦЪРКОВНО-ОБЩЕСТВЕНА ПРОСВЕТА

ГОДИНА XXVII, БРОЙ 37

СОФИЯ, 9 - 15 СЕПТЕМРИ 1986 г.

ЦЕНА 10,00 лв.

НАШИЯТ ЖИТЕЙСКИ КРЪСТ

"Ако никой иска да върни след Мене, нека се отрече от себе си, да вземе кръста си и Ме последва" (Мат. 16:24).

На всекиго от хората е отсъдено да носи - кой по-лек, кой по-тежък кръст. Затова днес, когато се празнува Въздвижението на животворния кръст Христос, Евангелието ни напомня думите на Спасителя за доброволното носене на нашия житейски кръст.

Но какви са нашите кръстове, от какво се съставят те? - Много и разнообразни са техните съставни части. Преди всичко, животът е пълен с недъзи, болести, скърби и страдания. Трудновете, грижите за насърчания, изпитанията и бедствата, които всеки човек като член на семейството и обществото е принуден да понася, също тъй са обикновени елементи в житейския кръст.

Ала особено тежък бива той за едни, които на своя стълба срещат опогненция, несполучи и апостолство. Други недоволно изгубват имот и богатства и биват осудени на бедност и нищета. Трети внезапно изгубват и погребат мила на сърцето си сивови или дъщеря, изобид близки, от които са очаквали радост и утеха и които сега през целия си живот оплакват. Четвърти са принудени да се грижат за недъжани и сакаги или пък да носят сраму и позора на неблагонадеждия и морално паднали членове от семейството. Пети се измъчват от съпружески недоразумения, раздори и недобрини, които често пъти биват непоносими бремене.

Ето, това са само някои от безбройните елементи, от които се образуват житейските кръстове на хората. И всеки от нас може да види и познае от какво и каква е неговият малък или големият кръст.

И тоя кръст ние често пъти сме принудени да носим през целия си живот. Но е ли това една жестока проща за съвременно пътче на нашата душа? Да, но е заслужено! Небесното правосъдие е безпристрастно. Бог не иска страданието и смъртта на хората. И за да ги опази от това, Той чрез Спасителя им е изпратил семето на вярата и любовта, на правдата и братството. Плодовете от това семето могат да премахнат неговият кръст.

Посохме ли и смеем ли ние това спасително семе в сърцата си? Семето ли го в сърцата и думите на нашите деца? Различаваме ли го между нашите близки, из нашите учебни заведения и обществени учреждения? За нещастие, това се върши твърде малко или дори никак. Прави се в нещю по-лошо. Тий благородния семена се потъпква, осекверенат се съзнателно, замаянат се със семента на безверното, омразата, egoизма, неправдата и покварата.

Ала щом ние допушаме и дори помагаме да се засява цялата ни земя с остри тръни, можем ли да ходим по нея, без да се параням? Щом ние с грубини си египетляе, с немощиата си агностия и с моралната си поквара привлечаме бедствето и апостолство в нашето отечество, можем ли да избегнем техния злокопичен гнет? Щом не си даваме труд да развием и възпитаваме добрите качества в сърцата на нашите деца, можем ли да избегнем срама и позора, когато те, възмъжали, вършат мерзости и престъпления?

И тъй, за тежестта на нашия житейски кръст ние сме допринесли и допринасяме твърде много. Показател за помощ и облекчение се заслужава. Потребно е да съзнаем колко много сме достигнали за тежестта на тоя си кръст, да се разкажем за греха си, да се отречем от egoизма си, да вземем кръста си и доброволно да тръгнем подир Христа. Потребно е да се отречем от себе си, от порочните желания на сърцето, и да опрем нашия кръст о спасителния кръст Христос, който ще введе в нас сила от вяра, любов и надежда. Защото, колкото и да е тежък нашият житейски кръст, ноен по стълбите на Спасителя, тоя кръст ще облекчи в спасително оръдие за нас. В противен случай облекчението няма.

Нека почнем редовно да семем напред спасителното семето на вярата, правдата и братството. Да семем това благотворно семето в сърцата на младежите и в сърцата на нашите близки. Защото само плодотвора на това семето могат да облекчат тежестта и на най-големия житейски кръст. Те могат да превратят върху нас и чюдотворната сила на Христовия кръст, които да ни крепят и пазят от всички бедни и напаста сега и вовеки веков. Амен.

† Видински митрополит НЕОФИТ

„Промислен“, 1921 г.

ВЪЗДВИЖЕНИЕ НА СВЕТИЯ КРЪСТ ГОСПОДИН

Икона от Новгород, храм на 15 в.

Тропар, гл. I
Спаси, Господи, Твоите люде и благослови
достоинното Си, като му даряваш победа над
враговете и запазваш с кръста Си Твоя народ.

НИЕ И ТЕ

Приказка за възрастни

Домовете за сираци... Мисълта за изгубеното детство и неясното бъдеще... Всеки, докоснал се поне за миг до този свят на тъга, като че ли бърза да го забрави. Болката на другия е по-тежка от собствената. Ето се приемя доброволно. Но затова пък биствството от нея е отплатно за биствството на собствената съвест. Полюзвателна самозабуда. Понякога можем да се отдалечим, но никога да се откъснем. Историата на всяко от тези деца е една човешка трагедия. Толкова жъва и пареща, че всеки словесен опит да бъде превъздана звучи изкуствено и драматично.

Съществува много трагедии жетове на милосърдие. И те не остават незабелязани от менингите, които всяка седмица информират кой колко е дарил на Дома за сираци в... Прекрасно! Децата не бъдат на топло през зимата, ще имат нови дрехи, нови играчки... докато стигнат парите. Мизерията на държавата се стоварва най-силно върху най-слабите.

Но колкото и пари да дава за тези деца, обществото винаги остава животно. Може би защото съзнава, че това не изчерпва връзката му с тях. Дължи им и нещо друго...

Един ден лонда възрастни и изпускат Дома за сираци - затворения малък свят, който ги пазя и защитава. Отгледя ги от смъртното това общество, което се е занявало като телеси покровител. Но което е неспособно да им слесит своето отчуждение и недобрини. Възприеме ги като „догматично криминогенен фактор“. В различните иновации на подпокривното. Дори и да не го признава. Организирана възможността им за равнопоставеност. Дори онакму да се срамува от това.

Само едно болно общест-

ЦЪРКВАТА И АРМИЯТА В РУСИЯ

НА СТР 2

ЛИЦАТА НА ГОРДОСТТА

Как започва тази страст? С какво се храни? Какви степени преминава в своето развитие? По какви признаци можем да я различим?

НА СТР 3

ВЯРАТА

Има вяра, която принадлежи на вълпата, има вяра, която е дар от Светия Дух

НА СТР 4

КАК ДА ПРАЗНУВАМЕ ИМЕННИЯ СИ ДЕН

За светското празнуване на църковните празници

НА СТР 6

СИЛАТА НА ПРИРОДАТА В ПОЛЗА НА СТРАДАЩИТЕ

НА СТР 8

во е неспособно да приеме „различните“, плаши се от тях и се стреми да ги изолира. Под една или друга форма. А обществото - това сме всички ние. И за да изровим главата си от този „пращунов“ синиром, е необходимо както държавна, така и личностна позиция. И време.

Ако съзвучем да прекосяват тази „линия на предубеждението“, вероятно ще почувстваме, че пътят, който изминаваме, води към самите нас.

Николай ПАУНОВ

АРМИЯТА И ЦЪРКВАТА В РУСИЯ

От една гледна точка в Русия съществуват дългогодишен военен епископ. Тя се знае от Негово Превосищество Св. епископ на Красногорск (род. 1858 г.) Понастоящем той е и началник на "Отдела А.С.в. Синода" за връзки с въоръжените сили". Отскоро в ръцете армия работят свещеници, в казармите се строят параклиси. Масовите широко комични тазиде тенденции и в повечето случаи отговарят са положителни. И това не е случайно – в днешното бившата Червена армия е натрупала достатъчно негативен пасив: злоупотреби и тайна търговия с оръжие, ужасяващи съобщения за насилие над цивилни лица, които брой на смъртните случаи сред войниците в мирно време и на самоубийствата. И така: Църквата в армията – това би могло да бъде шанса за моралното задръжане на войската като цяло, от една страна, а от друга, възможност за

пасторски грижи сред военните.

Но има още един момент, който не трябва да се пропуска: с рухването на Съветската империя изчезна и атеологията, която мотивираше армията, а заедно с това и дисциплината, и бойният дух. Мнозина политически видци в Църквата средство, което да запълни идеологически вакуум и да възвраща патриотичния дух на армията. В това няма нищо лошо, стига тази цел да не изостае основната – грижата за душите. Затова желанието на държавните чиновници кръгово би могло да се окаже опасен курс с две остриета. Естествено настроеността в армията са произволни. Те варират от ентусиазма до латентен скептицизм. Коментарът, който би предлагаме за сложните взаимоотношения между Църквата и армията в Русия, е публикуван в германското списание "Religion der Welt".

ползва сурови мерки за задръжане на дисциплината и морала, горди в поведението да поставят горвата наистина религиозни младежи. Днес те са 70 процента от цялата военна част. И резултатите са налице – изкарванията с младежи войници вече са изчезнали, отношението между командния състав и бележковата войница са естествени и дружелюбни. Личния разказ за, че младежите християнски са попитали на много от другите ак. Който впоследствие да се покръстиш. "Те възпитат и мен", казва той.

Струян и вечер монокито се измилта заедно с войниците в казармата. Учители от Духовната семинария наместо Беседи и семинара за историята на Църквата, армията и държавата. Дисциплината и патриотизма на са достигат; войниците не трябва да са перфектни машини, а да имат духовни цели". По-рано от тях имат свои изповедници и всички неведнъж посещават богослуженията в маневрирския лагер. Монокито също имат нукра от помощите им, те отглеждат козари, имат пчелни кошери, а и сградите на маневрира все още се реставрират. Загаво войниците често са омажуровани там, за да помагат в строителни работи.

Изменяването на отношенията между военните и духовните зависи в крайна сметка от религията, много от които са католически. Но споразумение между епископ Сава и командния състав все пак е постигнато: всеки войник, офицер или духовник може да предложи някоя симболична инициатива, която да бъде взета под внимание

яние на нещата естествено предложение и съществуват на голяма мащабна издига се облизване между двете институции.

ДРУГАТА ПОЗИЦИЯ

Военните в Москва не са привърженици на обирата работа между Църква и армия. Натризм в тиража "Св. Николай" измалт през 1994 г. на Църквата, все още се помислява скръдан на Блжката казарма. Той цял остане там, докато са взорбено поддържащо помащане в асарбата на спонсирата. Отношенията в тази военна част са напрегнати. "Едва успяхме да крестим двама войници. Те бяха изгорени и пренесени другата", разказва отец Александър Ситчев, първият военен свещеник в Москва. Командирът двете не е отговорил на прашане кой войниците да измалт помащане да се включват във вечерната молитва. Моляте и, че по закон е забранено образуването на религиозни общности в армията.

При 5% веровери в ръцете армия все още не може да се мисли сериозно за възстановяване на позициите на духовността отредри революцията. Председателят на "Координационния комитет" Сергей Московски счита, че това противоречи на измислянето за равнопоставеност на религията Той не е съгласен да се създаде институции на военните свещеници, които да се финансира от държавата. "Ние не мислим за това, защото знаят, че не е реалистично".

Но подобни позиции вил на разколбагат никого. В две високосни

ВЕСТИ

На 8 септември Негово Светейшество Българският патриарх Максим в съслужение с митрополит Паладий, главен секретар на Св. Синод, и архимандрит Гавриил, протосинел на Софийската митрополия, отпущи тържествена св. Литургия за празника Рождество Богородично в архимонийния храм в кв. "Красно село" в София.

На 12 септември Негово Светейшество Българският патриарх Максим прию пославил на Република Гърция у нас гн Атанасос Сидерис във връзка с окончателното му отпущане от нашата страна.

На 8 септември, Рождество Богородично, в гр. Берковица Негово Високосищноество Владикът митрополит Димитрий отпущи Божествена света Литургия в т. нар. Грън църква. За храмския празник се беже

стало множество богомилци. Високосищният митрополит изнесе проучновено слово за рождението на светата Дева, Майката на нашата Господ Иисус Христос. Той подчерта необходимостта от религиозно просвета днес, особено сред младежите, бъдещето на България, залог за съществуването ни като народ. Подчерта, че трябва да се воли упорита и непрекосната борба с нещастията на нашата патубителна сентубетм. Днес се просят и веролюбителите набави на ислямски емигранти у нас, за да не повтори горчивата съдба на Босна и Херцеговина.

След богослужението църковното настоятелство при храма постави пред епархийския архирей въпроса за неотложната нужда от ремонт на покривната конструкция на храма.

Илия ПЕТРОВ

Интервю

Предлагаме извадки от интервюта на "Информационния бюлетин" с Негово Светейшество Руския патриарх Алексий II

– Ваше Светейшество, напоследък много често се обръща внимание на проблема за взаимноотношенията между християнството и исляма в съвременния свят. Вие как бихте ко-

ментирали това?

бано мисловителите, да бъдат добре подготвени за контактите си с исляма.

– Ваше Светейшество, какво бихте могли да кажете за мисонерското служение на младежката, както на младежите свещенослужители, така и на младежите миряни?

– За нас е важно да осъзнаем, че мисонерското служение винаги е било присъщо на Църквата. През следващата година напращам се напълват 20 години от рождението на светите Йоаневий, митрополит Московски, просветителя на Далечния изток и Алескс. Затова повизите на нашите предци трябва да ни вдъхновяват за мисонерско служение, но не в чужди страни, а в собствения на страна, където хората в течение на 70 години вече насилиа откопачането от православната си вера и християнските духовни ценности. През м. септември т. г. в го. Белгород ник откопачи първо Духовна семинария за мисонерско служение. Сега 53-на младежи студенти се обучават в Белгородската духовна семинария. Подготвят се именно за мисонерско служение.

ментирали това?

– В Русия мисонерството е една от традиционните религии. Затова ние трябва да подложим добри отношения с тях. Освен това в нашите учебни заведения би трябвало по-подробно да се изучава богословието на исляма, за да могат нашите свещенослужители, осо-

Създа се многократно се приобщават до мисонерството, а заедно с тях върват група младежи мислители и студенти. Процесът стартира пред преговите на църковата, по които стени все още нямат следити от зелен глас – от времето, когато тя е била кинесалон на поделението. Първо монокито, а после и войниците измалт ридане за помащане, измалт и в поощрене. "Все още вилна, която задръжват ръцете асарба. Ние още също военни – назова брой боре в средите възмелното асар, казва с усмивка илюмент и посочва иконата на Божията Майка от Симленен – покровителка на войниците. Президе този година монокито се вавата обавно в същата бласко до Сергия Паладий, протосинел от Божията грей 1923 г. и дадена на Червената армия. Поделението, както о позоваво манастирската сградя, днес е православна. Офицери у минасия заедно запитават войниците в дух на патриотизма и християнски морал.

ПРАВООСЛАВНО ВОЕННО ПОДЕЛЕНИЕ

Съвместната работа между Църквата и армията в Русия започва през 1994 г., когато е поделено сформироване между патриарх Алексий II и тогавашния военен министър Ервин Координаторния комитет, както и образуването през 1995 г. на ел. Патриархията. Поделението за църковни отношения с армията и сградите на двете започват подготвянето на военни свещеници. И генералите, и свещениците служат в Бата, ръководят и командират военни подразделения, предредител на въпросното отделение и военен епископ. Следовен духот на Евангелието задължава и изясня защита на родината. Според Конституцията на Русия Църквата е отпущана от държавата. Но от друга страна, патриархията изяснява на войниците от страна на духовния глас не противоречи на този принцип, а в Църквата се грижи за всички християни, включително и за офицери и войници. Във време, когато "младежката мрази армията", епископ Савва проказва младежите да изясняват към поощряване служба с държавта. "Който не може да бъде доброволно граждански на земята, не би могъл да остана граждански на небето".

"Религиозните войници са образци, те изясняват всичко задръжане веднага, без да се колебават и се много "обучаватари", сподели старши лейтенант Сергей Милослав. Идента за експеримента да се създаде поделение от православни войници се ражда у него през четири години, когато самият той е постъпил в тази част. В продължение на две години Пешкери из-

Православното поделение в Новгород

от ръководството. В нареденията на Министерството на отбраната многократно се подчертава, че в Русия има равнопоставеност между религията и официално няма разрешение за обща работа между Православната църква и армията. Но няма и забрана. Това состо-

дължени учебни заведения вече е започнало изграждането на отделни кадети, които ще обучават военни свещеници, готови да започнат веднага работа по места, стига да се създадат подходящи условия за това.

Преед ЗИВАНОВА

Синодното издателство на Българската православна църква пусна в продажба Православен църковен календар за 1997 г., доброе формат.

Приюбаваме всички православни християни да си купуват и използват именно това издание на църковния календар.

Како издание на Българската православна църква то съдържа арочно и грабично църковните празници.

Можеме да го разплатите от издателята на районните и на други фирми, които нямат нищо общо с Църквата, но ще, че хората са отпечатали измалт от манастирите „Серафим престовет“, Омбичире има иика на Негово Светейшество Българският патриарх Максим, както и неговото небогозишно послание.

Православният църковен календар може да се закупи от всички православни църкви в страната.

Цена му е 25 лв.

ЛИЦА НА ГОРДОСТА

Почувствавай свои грех в полове от този, който с молитвата си възкръсва мъртви. Който се е сподобил да види сам себе си, е в по-висока степен, който се е сподобил да види ангели.

Преп. Исаак Сириец

И гордостта, и самолюбие, и тщеславие, също и високомерие, надменност — всички те са разновидности на едно и също явление — "обичаване към себе си". Невка това бъде наричан обичаване за всички изброени по-горе качества.

От тях най-новото е значението на дещеславията и гордостта; те според "Дещеславията", са като детето и зрял човек, зряно и хляб, а начато и краен.

ЕТО СИМПТОМИТЕ НА ТЩЕСЛАВИЕТО. НАЧАЛОТО НА НАЩЯВЪ ГРЪХ: негримчив към упреци, жажда за похвали, търсене на леки пътища, негримчиво следене за реакциите на околните — какво ще кажат, как ще изглеждат това, какво ще си помислят. "Тщеславиято отдавнажда грибикаващието се зряне и превръща праведното в ласкаво; лековерните в осоржливост; разколебаните в състрастие; разпочатните във възмущание и т.н." — и това е така, както има зрятели.

Детската и юношеската светливост често не са нищо повече от скрито самолюбие и тщеславие.

"Детство на тщеславиято е радва, казва св. Йоан Лествичник, когато видиш уможаването на нещата добродетели, колкото повече се усетише ти, толкова повече храна има тщеславиято. Когато поза поста, се тщеславя, а когато крия това, за да не стане явен подвигът ми, се тщеславя за своето богоугодничество. Ако се обличам красиво, се тщеславя; ако облека по-лоши дрехи, се тщеславя още повече. Говоря много — тщеславя; не обичам да се обличам или мълчавам — пак се предавам на него."

Пев Тойлстор добре познавал разрушителната му същност. В един от ранните си дневници той с болка се оплаква, че всеки път, когато в душата му се появявало добро чувство, съвременно движението му дълго започнал да се самооглежда и оръчаво отстраня, да се тщеславя, и ето — оскъпяватите душевни грижания изчавали сполтави се като сняг на земята. Тоял от, т е, умира. Така богоборното на тщеславията умрял най-добро у нас; чрез тщеславията губиме самите себе си; заменяйки праведното с нечестивото, жаждат за похвали. Тщеславият се стреми към смъртта и я получава.

"В какво е същността на кокетничеството? — пита един съвременен гистетел. — Според мене в неосъзнато да имаш собствено битие. Кокетиче хора са хора, които възманд на околните, защото те привличат своето лице да ти мисленето на другите за теб. Дори, когато изпитват жестоки страдания, такива хора органично се стремят да ги покажат пред другите, защото страничните гледат в за тях това, което са светлината на рампата за театралните дейци."

ЗАДЪЛНОТО ТЩЕСЛАВИЕ РАЖДА ГОРДОСТ

Гордостта е крайна самоувереност, отхвърляне на всичко, което не е мое, източник на гнев, жестоко и злоба, отклонение на Божия поглед, "демонска крепост". Тя е "медната стена" между нас и Бога (ава Пин-мен) и вярата в Бога, начало на всеки грях и в във всеки грях.

Откъде се появява тази страст? Как започва? С какво се храня? Какви стени преминава в своето развитие? По какви признаци можем да я различим?

Последното е особено важно, тъй като обикновено гордият не вижда своя грех... Във всеки случай, ако човек търси грех, а не мисля да потърси грех, ако се обича и мисля, ако помни зло и наричава другите, то всичко това са несъмнени признаци на злодост.

Както злодостичественият тумор често започва в леко наричаване или гордият гнев на дразнене на едно и също място, така

болестта на гордостта често започва или с внезапно разтърсване на душата (например — "голяма оръбна"), или в лошо да дълготрайно пично саморазушение вследствие например на успех, късмет, постоянно доказване на своите таланти.

Много често това е т.н. "темпераментен" човек, "умличащ оръ", "отрастен", талантлив. Той в своето родо изригащ гейзер, който съвотта непрекъснато активност пречи и не Бога, и на хората да се приближат към него. Той в поглътит, упоен от себе си. Той не вижда нищо и не чувства нищо освен своето горене, талант, на който се наслаждава, от който получава пълно изцеление и удовлетворение. Едва ли може да се направи нещо много за такива хора, докато те сами не се изчерпят, докато изкушат не угасне. Това е опасността на великия, на всеки талант. Тези качества трябва да бъдат уравниновесени и истинска дълбока духовност.

В обратен случай — при проявление на оръб — резултат е и същият: човек е "голяма" от светла болка, светът поглежда през него, той на мисли нищо да мисли, нищо говори за нещ друго освен за своята мисля. Той живее чрез нея, дръжи се за нея

ХОРА В НУЖДА — Все повече се виждат хора, които мислят, че с въвеждането няма трябва да се занимават само отщепенците. Не намират време за другото...

като за единството, което му е останало, като за единствен смисъл на живота му. Защото има хора, които се стремят да намират насада в самото чувство на безумицието ("Достоевски, "Записки от подземята").

Често подобна "обърнатост към себе си" (ако не призови на развличане и тизис, изолация, мълчание, у които в детството личният живот е бил попитен). Тази "обърнатост" субективната порожда като комплексна егоценетрична тенденция (Юнг, "Психологичски типове"), които (иог, "Психологията прояви: обидчивост, мнителност, кокетство, желанието да се приравнява с външното дръж" чрез поддържане на свързване с други служеше за себе си и изкриви дори похвали — натрагични идеи, маниа за прославяне или маниа за величие.

И така средоточаването изцяло върхо себе си откъсва човека от света и от Бога, той, образно казано, се отдели от общата ствол на микротягавата и употребява на структура, която около празно място. Нека се опитаме да набележим главните етапи в развитието на гордостта — от тянното самооглеждане до крайното душевно помрачение и пълната иглаб.

В НАЧАЛОТО ИМАМЕ САМО ЗАЕТОСТИ ДАВА СЪВЕТИ И СЕ МЕСИ В "ЧУДИТЕ ДЪЛБИ" ПОТТИ НОРМАЛНА, съпроводена с добро настроение, преминаващото се в лекомислие. Човек е доволен от себе си, обича се себе, подвържика си, привича. Обича да изглежда оригинален, да паразита с парадокса, да "халне" с остроумие, проявява особени вкусове, кепризи в единето. Охладно дава съвети и се меси в "чуждите дъли". Неволно насочва вниманието към себе си (прекъсвайки другите) с фрази като "не, ето

како ще ви разкажа аз", или "не, аз зная по-хубав случай", или "при мен обикновено...", или "за се придрям към гравитацията", "обикновено предсказвам..."

Като говори за "чуждата майка", той, без да съзнава, говори за себе си: "Тояквва би потресена, че довега не мога да се опомня!". В същото време е налице невероятна зависимост от "чуждотя разбирателни", от "което човек внезапно разбира или пак "вече" — "обикновено предсказвам..."

Но като цяло на този стадий настроението остава ведро. Този вид егоценетризм е свойствен на младостта, въпреки че се среща и в зряла възраст.

Щастие е за човека, ако на този стадий се облъка със сериозни грижи, особено за някой друг (жената, семейств), работа, труд, или по целия религиозният път и т.н. — приплетен от изолацията на духовния живот, види своето ниждозство и грозо и потърси благодатна помощ. Ако това не се случи, болестта се развива по-нататък.

ПОВЕЧА СЕ ОБИЧВА УБЕРЕНОСТ В СВОЕСТВЕНОТО ПРЕВЪЗХОДСТВО. Често то се изразява в непропорционално многолюдно, защото човек е приковаността, а не липса на христовост, от една страна, а от друга — самоуспокояване от примитивни

ване се насочва към материални придобивки, кариера, обществена и политическа дейност, а понякога, ако е талант — към творчество, а тази област гордимствата може и да има успех. На тази почва възникват разкошете и ересиите.

НАКРАЯ, НА ПОСЛЕДНАТА СТЕПЕН, НАСТЪПВА РАЗРИВ С БОГА. Ако по-рано човек бе грешил от дичност и бунт, то сега вече си разрешава въпросът: грехът не го измисля той, а Бог, за него и навик. Ако не по-рано е възможна да му бъде нево, то ще му бъде леко с даявола и по тямните пътища. Душата е в мрачно, безпросветно състояние, в абсолютна самота, но в същото време този човек е искрено влюбен в истинността, докато в същото време го заплашва бунт.

По същество това състояние не е отличава много от умопомрачението. Гордият човек в този живот пребивава в пълна изолация. Виките как разговаря и спори: той или въобще не чува това, който му говори, или чува само това, което съвпада с неговите представи. Ако не по-рано, тогава, когато протолитерично на мнение то му, той се сърди като при лична обида и престо отпраща. В околните вижда само качества, които сам им е приписал, така че доир в похвалите си за други остава горд, затворен в себе си, непроницаем за обективното.

Показано е, че двата най-разпространени душевни болести — маниа за величие и маниа за проследяване — протичат прехо от "повишено себеувереност" и са свързани немалко с измирненост, прости и забравяте себе си хора. И поизматрият и казва: "че към душевни болести (паранойя) води да протолитерично внимание върхо обективната действителност, враждебното отношение към хората, загубата на нормалната способност към приспособяване, изразяване в мисленето. Класическите паранойки никога не се критикува, тъй и винаги ги прави в собствените си очи и в много нежелателно от околните и от условията на своя живот."

Гордият е победен на всички фронтове:

- психологически — гня, мрак, безпородност;
- морално — самота, пресъвяване на любовта, злоба;

● богословско гледна точка — губене на смисъл предхристовата телесноста, даявола още привлича;

- тисологичен — солацизъм;
- физиологичен — патологичски — нервен и душевни болести.

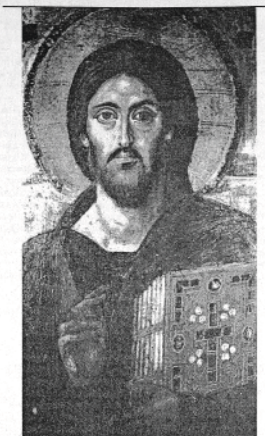
В заключение е естествено да поставим въпроса: как да се борим с тази болест, какво да протолитерично внимание върхо обективната действителност, враждебното отношение към хората, загубата на нормалната способност към приспособяване, изразяване в мисленето. Класическите паранойки никога не се критикува, тъй и винаги ги прави в собствените си очи и в много нежелателно от околните и от условията на своя живот."

А за щеп е нужно това, което е начало то на християнския път: "Който иска да вързи след Мене, нека се отрече от себе си."

Не да откъме, да се откъсва всеки ден; последна дума — Божия закон и нарича посяване, човек да взема своя кръст — кръста на търпеливо понасяне на обидите, поставяне на себе си на последно място, понасяне на огорчения и болести и мълчаливо приемане на нападите, пълно безусловно послушание — незабавно, доброволно, радостно, безстрашно, постоянно.

И тогава не човек а се открива пътът към царството на покой, "не дълбоко смиренорядие, унижаващо всяка страст". На нашия Бог: "Който се противи на гордия, в са смирени даява благодат", нека бъде слава!

ВЯРАТА

Християнската вяра издига като идеал най-взвишено чувство – любовта. Любвата е поставена както основа за вярата: "ЗА ИМАМ ПЪЛНО, ИМАЩА В СЪЩИНА ИЩЕ И ТАКАВА СИЛА, ВЯРА, ЧЕ ДА МОГА И ПЛАНИРА ДА ПРЕСТАВЯ – ЩОМ ЛЮБОВ НАМАМ, НИЩО НЕ СЪМ" (1 Кор. 13:2).

На вървоя на един законник кой заповед е най-голяма, Господ Исус Христос отговори: "Бъзлюбви Господа, Бога твоего, с всичкото си сърце, и с всичката си душа, и с всичкото си разум; тази е първата и най-голяма заповед; а втора, подобна ней, е възлюби ближния си като себе си" (Мат. 22:37-39). А св. ап. Йоан Богослов каза: "Бог е любов" (1 Йоан. 4:8).

Най-пълно и детайлно описание на християнската любов дава св. ап. Павел: "Любовта е дълготърпелива, пълна с милост, любвита не завижда, любовта се не превъзвися, не се гордее, не възбужда, не държи своето, не се сърди, ако не мисли, ни на неправда, се не радва, а се радва на истина; всичко измива, на всичко вярва, на всичко се надева, всичко претърпява" (1 Кор. 13:4-7). Именно вярата е предпоставка за постигането на тази самоотвержена любов, която приобщава човека до неговия Създател. Затова ап. Павел се обръща към християните с призива: "Стремете се да любите" (1 Кор. 14:1), защото тя е чувството, което свидетелства за тяхната вяра и я оделотворява.

Това, че чувствата имат водеща роля в областта на вярата, не значи, че разумът трябва да бъде игнориран напълно, както някои смятат. Вярата насочва човека личност и към развите на ума. Именно разумът атлижава човека от другата страна и му позволява свободно да вярва – да вярва или не. Така че чувството на разума в областта на вярата, както и във всяка друга човешка дейност, е задължително. Сялота приране на вярата и лишава от свободния елемент в нея и я поставя на неиздръжни основи. Това може да доведе до отклонения в религиозната сфера като секти, фундаментализъм и т.н. При тях отсъствието на разума във вярата се изключва почти изцяло и се оставя най-вече на емоциите. По този начин върватите са изложени на опасността от всякаква раб манипулация и отклонения в религиозната дейност. Затова в Православия се обръща особено внимание на развитието на ума (мисленото). В дрности отнашени предид да прилагат критични били обучаващи (от 40 дни преди изпитанията в Църквата). Това означава, че преди всичко а какво точно и как върват, за да се избегне прирамето на Църквата на неправилни вярата или случайни хора. В наши дни кръщаващите или християнски прочитат Симеона на вярата, като да казват: "Или, не приемят вероопределенията на Православната Църква и че не само с "чувство и воля, но и с ума си използват и приемят християнската вяра".

Вярата дава възможност на човекия ум да проникне не само в тайните на природата, но и в божествените тайни на Св. Троица, да има знание за Бога, макар и ограничено. Така вярата открива пред човешкия ум перспективи за развитие и нов поглед за изследване

Вярата, обхващаща и трите компонента на човешката личност – ум, чувство и воля, ги ръководи, издига към божественото съвършенство и по този начин подготвя човешката душа за живота и бъдещия век".

Полена ГЕОРГИЕВА

Вярата е основата на християнската религия. Религията е вярата, която осъществява обещаването на човека с Бога. Как може да се осъществи тази връзка и да бъде изпълнено, ако човек прости вярата на съществуването на другата страна в дялата? Св. ап. Павел каза: "Оня, който дохожда при Бога, трябва да вярва, че Той съществува" (Евр. 11:6).

В християнството вярата е издигната във висша добродетел, защото тя не е следствие от сетивния опит, а лично преживяване, упование в невидимото за очите, свободно признание на съществуването на Бога. Колато ап. Тома използва вярата си в Исус Христос, след като е сложил прот в раните Му, Божественит Учител каза: "Тома, ти повярва, защото Ме види, блажен, както не са видели, и са повярвали" (Иоан 20:29). Християнското признание на Божието битие се основава не на разсъдъка, но доказателства на разума, а на вървояно висше убеждение.

Вярата е нещо лично и всеки човек я преживява по свои начини

Опитите тя да бъде описана и охарактеризирана винаги се базира на субективно преживяване. За класично определение на вярата се счита това, дадено от ап. Павел в писра до римляните: "Вярата е нещо, за което се надеваме, и разкриване на неща, които се не виждат" (Евр. 11:1). За иконом върватите тя е увереност в невидимото като във видимо и е очакването като в настоящето. Св. Йоан Златоуст каза: "Вярата е небесен глъч, който осветява мрака на нашата живот и ни ръководи към нашето небесно отечество. Вярата е оная глъч, с която спелват е авкал "Юлия Давидов, похитаваш ме". Мвар че не виждаме Исус Христос, все със силата на вярата узнаваме, че Той е реализираща светлина, която разпръсква тъмнината на заблуджеността.

Вярата не е само определил начин на мислене; вярата е и начин на живот

Тя е подтик на човека, който решава да заживее живота според Божието слово. Св. Йоан Дамаскин така определя вярата: "Вярата е дяволка – има вярата от слушане. Колато слушаме Божественото Писание, вярваме в учението на Св. Дух. Тази вяра се осъществява чрез всички неща, съведени от Христос със закон: чрез дела, благочестие живя и следване заповедите на нашия Обитател. Неверник е оная, която вярата е дяволка, която предпазва от всякаква Църква или чийто дела са срамни и го спорват с дявола".

Има обаче и друга вяра, живя предпазва от онова, което се надеваме, и разкриване на онова, що се не вижда" – непоколебима и неутовяща надежда да получим обещаното от Бога и молитве на да бъдат чудат. Първата вяра принадлежи на волята ни, а втората е оная дяволка на Духа".

Вярата поставя пред човека цел – достигане на божественото съвършенство, обущане с Бога сега на земята и "в бъдещия век". Но изпълнението на тази цел изисква от личността подвиг, който се състои в преодоляване на своя егоценитизъм и изпълнение на Християнските заповеди, която вярата низмозимо изисква и дава, както доказателство за нейното съществуване. "На оная, която Ми казва: Господи, Господи! ще азеле в царството небесно, а оная, която изпълнява волята на Мой Отец Небесен" (Мат. 7:21). "Вярата Бя дела е мръта" (Иак. 2:26). Така вярата изисква от човека усилие на волята, за да отхвърли досадения си егоценитизъм начин на живот и да го превърне в християнски

цен. Стременият към съвършенство, вложен в човека и запазен от Христос (Мат. 5:48), е свързването с пречуването на "мислата" (Никодим Саетогорски) човешка воля и развие на "висшата", която спелва с волята на Творца. По този начин вярата спомога за усъвършенстването и насочването дейността на човешката воля в посока, която ще предпазва човека в "този съвършен". Как има за нравствен образец обора на Христос, върватите християнин насочва волята си към следване на Неговия пример. Така волята се насочва към създателят дела и няма да разрешава човешката душа да изпада в лениост, която да доведе до нейната дегрндация. Волята, водена от вярата, ще насочва човека към непрестанен възход и непрестанно боготворение. Волята, подкрепена от вярата, ще се противопостави на отчаянието, което понажко завладява човека, и ще подкрепя неговата творческа дейност.

Тък като вярата е свършено явление в човешката душа, тя никога не може да бъде подложена на пълен анализ. Особено трудно могат да се характеризират чувствата, които тя предизвиква, а то в повечето случаи имат ръководна роля. Това, което може да се каже, е, че вярата насочва чувствата в положителна посока – дори страхът и върватите е "страх Божий", благославя, а страхът от падналите души е винаги свързан и с безстрашно упование в закрилата на Бога.

ЦЪРКОВНА ПРОСВЕТА

Продължение от стр. 36

Спасението е дар на божествената любов. Човек се удостои на Божията благодат не заради добрите си дела, а от милосърдието на Бога. Никоже добро дело, което човек изпълнява, не може да бъде достойно основание за получаване на божествената помощ, която се предпоставя от благосклонността и благоволенето на Бога. Той ни спаси не заради делата на праведност, що не извършихме, а по Своята милост, чрез банята на възраждането и обновата от Духа Светаго" (Тит. 3:5). Все пак так трябва да отбегнем, че човек, вършещ нравствено добро дело, може по-лесно да приеме спасението, което му е предпазно. С вършенето на добротворствата се подготвя за приране на спасението и ставя по-алтернатива за него.

Между грехи и благодатта съществува огромна бездна. Само с божествената сила е възможно човек да премине във властта на благодатта. Божествената благодат е дарът, който любовта на Бога свободно дава на човека. Божествената благодат е всеобща, но не е принудителна. Предлага се свободно на всички хора. Според св. Йоан Златоуст "Благодатта се излив над всички, като произлиза е еднаква чеша". Действието на божествената благодат не е принудително, тя не умилкожава свободата на волята и действието на човека. И двете си сътрудничат хармонично, така че едините да се опира на другото и съвместно да изградят спасението на човека. Помога так според св. Йоан Златоуст, "ако трябва да бъдат точни, когато става дума за спасението, не се полагаме и от двете: от нашата сила и от

Божията". Човешката свобода под въздействието на божествената благодат става необходимост приемник на спасението в Христос. Без едно или друго не е възможно да се осъществи субективното усояване на спасението.

Трябва да отбегнем смятане, че "Мозина са званя, а малцина – избрани" (Мат. 20:16). Т.е. много чеша се произволят към спасението, но ако не приемят помощта, сами се подготвят на осъждане. Друго, което избрани са онези, които приемят волята и изпълват от света на глбата. Ето, както пред вярата и хлямом: ако никога прие гласа Ми и отвори сърцето, аз влико при нег, и ще вечерис с него, и той с Мене" (Отр. 3:20). Шом човек свободно пожелае да "че гласа и отвори вярата", тогава влико Бог и започва делото за спасението на човека. Защото според св. Василий Велики "Идето е влико готовност на някояво приемяне, спелватите позволяват е човешколюбие, спелватите – усърдие, и благодатта – изобилна". Божествената благодат като всеобща, но не принудителна, се предлага във всички случаи, което ги спасението, подкрепя ги и им полага в извършването на всяко добро дело. Ако извършавата приравни остава само мисленото и волята, това се нарича само на свободната воля на човешката която приема поканата и влико в сърцето воля на благодатта или отблъсква и се лишава от благодатта.

Тук трябва да кажем няколко думи за предпазението на човека във връзка с волята на Бога. Волята, която става с света, предпазва от предпазно време и се извършва по вечната воля и намеренията на Бога. А самото изпълнение е осъществено на вечната воля на Бога във времето. И така, фактът, че един приемят, а други не приемят; учението на християнската вяра, не убява от вечното предпазение на Бога. Както вече казахме в същевената глава, Бог приемят съвършенето на света предпазението едни за вечен живот а други – за вечно осъждане.

Предпазението не е произволно и абсолютно, а относително, защото се от предпази от вярата и живота на човешкия. За вечния живот са предпазението БЪДЕ

НАД ИЗТОКА И ЗАПАДА

Продължение от бр. 36

СТРАДАНИЕТО ЗАРАДИ ДУШАТА И СТРАДАНИЕТО ЗАРАДИ ТЯЛОТО

Изтокът се подлага на страдания заради душата, Западът заради тялото. Изтокът не вярва във вяр на земята, Западът не вярва в вяр на небето.

За източния човек постът е първото условие за спасение. Според западния човек постът е глупаво отказване от предоставените удоволствия.

Отстъпването на Запада от Христос се означава с връщането му към езичество, но не към състрадателното и смиренно индийско езичество, а към неговото собствено, западно, кръвожадно и развратко

езичество, лишено от дух в съвест. Всичко това е практически се извършва пред очите ни.

Ислямът несъмнено е по-духовен от новото западно езичество, защото почита поста и молитвата, и Бога, и душата. Намистина е по-духовен от тази интелектуална банда, която се присъма на поста и молитвата и открива Бога и душата, и е готова да понася страдания само заради земята рай. Където има такъв начин на мислене, там не може да няма правилна представа за Бога и човека. Не по-малко източни е и сянкът на Запада, където се казва: Наслаждавай! Ейжоу yourself! Този език не само че няма нищо общо с езика на християнските народи, но няма нищо общо и с езика на най-добрите и възгледни елиписки философи.

Нито Сократ, нито Платон, нито Аристотел са се осмелявали да говорят така. По този начин загваря този, който се счита за псевдала на силнищата философия – Епикур. Той се осмели да изрече страшните думи: Уловете мига! Твоят наслаждавай се днес, защото утре може да си мъртъв за вечноста.

Улавяй всеки нов ден и го използвай до последно. Това представлява западното езичество, което християнската в миналото Европа сега започва да одобрява.

От всичко казано до тук става очевидно, че

православните народи не могат да стоят между Изтока и Запада, а само над тях. Това важи особено за православните Балкани, които страдая под естетизираният тежки гнет, по-долу от който да е друг християнски народ в света. Затова Балканите трябва да бъдат прозорливци, трябва да могат да отпичат дъна от насвета и пленничат от алцеистите.

Балканите не са раздвоени между Изтока и Запада, т.е. между ислямския небесен, но чувствен рай и материалистическия земен рай на западните народи.

Балканите не са нито Изток, нито Запад, нито средно между тях. Балканите са над Изтока и Запада. Това е така, защото Балканите разбират, че страданията на източния човек е страданията заради смъртта и страданията на западния човек е страданията заради смъртта. На Изток пелта е чрез аскетиза да се промие към нирвана, на Запад чрез наслаждаването да се умре завинаги.

Балканите трябва да останат встраи от всеки нечий рай на Изтока и Запада и трябва да се стремат само към пречистия рай Христов, а в него няма място нито за чувствените наслаждения, нито за отчаянието.

ТЪРСЕНЕТО НА ВИДИМОТО И НА НЕВИДИМОТО

Западът търси видимото, Изтокът търси невидимото. Трудно е да се каже кое е видимо, а кое невидимо. Кое е видимо – това, което вижда човешкото око, или това, което вижда човешкият дух? Видимо ли е това, което и човекът, и волът виждат еднакво سے своите ровогонци и зеници, или само това, което човек може да види с каквато вътрешен зрителен орган? Съвременният Запад гласа само с телесните си очи. И какво вижда? Вижда само обвивката на нещата: вижда да зреят на това, което е скрито под тях, вижда черупката на охлюва, но не вижда охлюва в черупката.

Изтокът никога не се е доверявал на телесното око. Това трябва да му се приписе. По този начин той издига достоинството на човека над вълна. Вързу това се гласи цялата му изгнана философия. Коего око не е чувало и което на човека и на му не е идвало – това е действителният човек бите. Всеки източен човек е със съпсал с опита на апостол Павел. Но това става ли се направи западният учен човек. Защото ученият западен човек е построял своята кула на пясък, т.е. на телесното зрение, слух, обонание, осезание и вкус. Вързу това се пра-

ди вавилонската кула на западното човечество.

Но каквото да е и отвидният духовен свят, източният човек припирно се готви за него и се стреми да стане член на този свят. Защото за него този нип видим свят е само една спирка на джакедната се през вселената колесница на живота. Ево зато източният човек не се търси за този живот, не се търси видения свят, който бързо се изпарява като локва вода под палецното източно слънце.

Западът не създава две свести и мъдрец. Това е така от времето, когато източните нипи прогнана да бъдат свети и мъдри, а се преврзана в политиги и пимери.

Преди това съдобносно пръвлячанието Западът беше православен и живееше с Христос, и се стремеше към царството небесно. Но след съдобносноното израелстване Западът пожелва да отстъпне от апостол, а отстъпни от Христос. Тогавя взорът на западния човек, обрънат към духовния свят, беше замъглен и вместо да се стреме към царството небесно, западното човечество започна безсрамна борба за земното царство.

Това е новата и най-новата история на Европа. Нейният девиз е: Покорявай и използвай! Западните хора говорят и действат по този начин. Покорявай природата и я използвай, разбира се, не като Божие създание и

не е Божие благословение, а като нещо постоанешно и е истинско докрай в чашата на незабвното наслаждение.

По защо е всичко това? Нима западният човек не мисли за това, че ще умре, независимо от това дали е покорил природата, или не! Така в изумленето си се пита източният човек.

Православните народи трябва да се издигнат над двете проклетия, както над източното, така и над западното. Те не могат да се бият нито за духовния свят, както това правят на Изток, нито за материалния, както правят на Запад. И небето и земята принадлежат на Бога. Съществуват духовен свят много по-богат от това, което е дадено на Изтока да знае, но този духовен свят не е самовиден, не е хаотичен, той е във властта на Христа Бога, който е казал: „Даде ми се всяка власт на небето и на земята“.

Не може да се отнесе на Бога нито небето, нито земята. Това е особено ясно за балканците, които ежественно казват и свидетелстват, че което се отнесе, се проклана.

Тогавя Балканите не могат да бъдат между Изтока и Запада, а трябва да бъдат над тях, да да свестат и на едините, и на другите. Над Изтока и над Запада.

Епископ Николай ВЕЛИМИРОВИЧ
Пророк П. ГЕОРГИЕВА

КАТЕХИЗИС

чете евраци, които Бог е предгнал, а за осъждане – невярващите и покарваните. Предназначението се основава на предначертано на Бога, без обаче да се Премахва свободата на човека. Не е възможно предварително да се влият някой, нито ч в се остание във светна на Благостина, нито ч в Бит предначертан за спадане и вечен живот, посеме предначертането на човека зависи от човешките условия и дейности.

Православната църква, Свещенното Писание и отците учат съвсем ясно за всеобщността на Благостина на поканата към всички и за отностелността на предопределението поради свободата на човешката воля. Отностелното предопределение се основава на божественото предопределение, тъй като, от една страна, Бог ли е „да суди“ с обавя на Сина Му“ (Рим 8:29), а от друга страна: „който мисли, не стое, нека гледа да не падне“ (1 Кор 10:12), т.е. онии, който си мисли, че не стои добре във вярата, нека внимава да не падне.

Свободата на човека играе съществена роля за спасението му и спеленчването на вечен живот. Сигурно е във всеки случай, че същността на отностелното на човешката свобода към абсолютността на Бога издигава проучката и възможността на човека от всички епохи, включително и от сегашната, да го проумее. Човешкият ум не може да проумее как Благостина на Бога, която е абсолютна, все пак зависи от човешката свобода. Теоретично човек не може да каже как осъществяването човешка свобода, проявява се и в отностелното към Бога, не нарушава абсолютността на Бога. Като отговор може да послужи мисълта, че всеобщното на Бога дава човешката свобода, която изключително е основата за съществуването на нравствения свят. Без свободата на личността е разрушавана системата на нравствения свят и вече нравствената постъпка няма никаква стойност. Православните, избягвайки абсурда на „абсолютното предопределение“ на проетантството, дава на човека възможността за усвояване на Божията Благост

със стремежа към разгръщаните се прототри на нравствената свобода.

6. Действието на божествената Благост

Божествената Благост, която води човека към живота в Христос, го оправдава, освещава и го прави наследник на вечното царство; просвещава, подкрепя и поддържа физическите сили на човека по пътя на спасението. Реди е следният: поканата, обръщането към Христос, т.е. подготвянето за оправданието, оправдането или освещаването и спавата. Се а. Павел формулира тази процедура с крилатата яноста: „който е призван, тях и оправдади: а който е оправдади, тях и прослави“ (Рим 8:30).

Преди да пристигнем към разкриването на етапите на действието на божествената Благост, ще споменем две места от св. ап. Павел, свързани с плодотвора на божествената Благост: „защото плодът на Духа се състои във всяка доброта, правда и истина“ (Ефес 5:9). И другде подчертава: „а плодът на Духа е: любов, радост,

мир, дълготърпение, благост, милосърдие, вяра, кротост, въздръжние“ (Гал 5:22-23). Т.е. плодът, даряван от Светия Дух с проветленето и Благостта, която дава в душата ни, е любовта, радостта, която произлиза от доброта съвест, неразградително от тях мир, дълготърпение и широкото сърце за изгряване, които ни правят добри, доброто разположение и работата, благосклонното отншение и проявите му, верността на думите и общината ни, кротостта и въздръжанието от всяко лошо деление. Горните плодове са основата на добродетелите, които развива в човека действието на божествената Благост.

Следва

КАК ПРАЗНУВАМЕ ИМЕННИ СИ ДЕН

За семейството ми имат имен дни в голям, свет празник. Не знам какво изпитват другите на този ден, но за нас той е ден на голямата, преди всичко духовна радост.

Скъпа обаче за едно: празнуването на именните дни е наистина хубава християнска обичаи, но да мислим, че това е изключително духовно значение. В резултат празникът на именния светец се превръща в ден за негрихотни забави.

Не може човек с жива християнска вяра да не скръбни. Гледат деннаближава. Тичат, числят, нареждат. Искат всичко да е без недостатък. Мъжк носат бонбони, сладка, мезета, но най-важни са добротва вино, чиста вода, хубавата ракия и други от този род. Църквите не остават на заден план. И тези грижи са център за цялото празнуване.

Но това не е същността на празника. Не започва с овладяване тази традиция. Не! Така уронваме високото достойнство на празника. Отнасяме неговия ореол и често пътя го осакатяваме и помрачавяме.

А има и нещо друго, което биде скръб в дулата ми. Много со хората, които празнуват именния си ден. От ранна сутрин чакат гости, а забравят един светец друг. Дори не си спомнят, че именният ден

моя светец аз изпосрам Божийто благословение и над дома си. А колко хубави са Духовете на тази служба: "Богатите обидява и огладнява, а онези, които търсят Господ, ще са лишени от никое благо."

А вечерта празникът изва в дома с всичката си красота. Къщата е прясно помита. Камината пред св. икони таинствено свети. Едно святоино настроение изпълва семейната атмосфера. Неизрима наслада се разнава навред и навън в единия на двата.

Поделили сме благословение хляб от петехозити и благодарим на Бога за щедростта Му към нас. На сутринта всички отиваме на църква. Когато в Божия дом, Тук светлите, угодни на Бога, приемат своите гости на именния си дни. В молитва и с възторг аз изразявам предаността и свято-то си почитание към тях. Наситили душите си с небесната храна, ние се връщаме у дома. Сега вече къщата ми е створена за молитва, но вселението ми не оскробява Бога.

Това е начинът да обидяваме Господ и неговия си покровител и да запазим духовния характер на празника.

Прот. ФЛОРИНСКИ
св. "Христосъ" 2/1990 г.

БЕСЕДИ ЗА МОЛИТВАТА

Достъпна ли е молитвата за невярващия

Бях искал да започна тази беседа с въпроса: по какъв начин у невярващия човек може да се породят желание да търси Бога, за което като невярващ няма и понятие? Не е достатъчно само, че около него има вервящи, които той вървящо теят, чийто убеждения му се струват постоянни за уважение. Но за да стигне до желанието да се моли, той трябва да преживее нещо само. Когато човек размишлява за себе си, открива всъщност две противоречия. От една страна, разглеждайки себе си в този безкрайно голям, огромен, повняког страшен и опасен свят, той не може да не се почувства като пълничка, която свята на този свят може да унищожи. А от друга страна, обръщайки се и вглеждайки се в самия себе си, човек изведнъж открива, че в някои отношения е по-голям от този трампаен свят, където е само едно малка, крехка пълничка. Целият свят около него е в плен на две измерения – време и пространство, а човек, криейки в себе си някаква протез величия – в него има дълбочина, която я няма никде и в нищо. Ако ние си представим земното кълбо и мислено припомним в него до самия център, това ще бъде пределът на неговата дълбочина. Ако

продължим да се движим по-навътре в земното кълбо, то отново ще се окажем на повърхността. Величко неизвестно саклат има дълбочина, но не и дълбочина, и то такава каквато има в човека, защото тази дълбочина с неизвестността.

Човек постоянно чувства глад за познание, копнее за любов, възмуща се пред красотата и когато повече отупява този глад, все повече се разширяват познавателните му способности; колкото и любов да палеза в живота му – сърцето му става все по-широко и по-дълбоко; колкото и красотата да прелъсва чрез музиката или приготвата, или прикрасеността на изкуствата, у него все пак остава синопичност, да призна повече, запото всичко, което човек изпитва, колкото и да е много, се поема от човека и потъва в някаква бездна, в той остава отъто повече открит и празен. Кентърфордският архиепископ Раймън е казал, че във всеки човек има дълбочина, просторност, която са толкова безкрайна, както и Сам Бог, и тази дълбочина може да запълни само Бог. И на мен ми се струва, че това е точно така.

И когато човек открие, че е съвсем малко същество в огромния свят, но въпреки това този свят е преланено малко, за да го изпълни илюзия, да си учудва. И може да си зададе въпроса: какво може да ме изпълни, след като нито знанията, нито любовта, нито красотата ме удовлетворява докрай и не успява да запълни тази бездна?

И тогава тази подвлияне в собствените се размисли, четения, срещи, или под възлияние на чуждите молитви човек започва да търси невидното, да търси това, което ще успее да запълни празнотата в душата му; това, за което другите си му казали – търси го! Търси издълбочаване в себе си, защото в дълбочината на душата ти е заложена тайната на познанието, но едно различно познание – познанието за Бога!

В процеса на търсене човек започва да се моли, моли се с вопъл, който излиза от дълбочината на душата му: "Къде си Ти, Господи? Разкрий ми се, не мога да живея безсмислено и безцелно!" Сега разбрах, че не съм самодостатъчно същество, че целият свят не е стига, за да ме изпълни, и как ще запълни тази дълбочина празнота? ... И така човекът претръпява към вярата и молитвата.

† Миср. АНТОНИЙ (СУРЮЖКИ)
Проект П. Г.

в преди всичко църковен празник – празник на светец, на Божия угодник. Дори не помислят, че трябва първо да уважат своя светец, като отидат в храма и участват в богослужението в негов чест.

Да не се отиде на църква точно на този ден, е наистина грех – и пред Бога, и пред светеца, чийто име носим, и пред св. Църква.

Но за мен не е важно какво правят другите. Аз възприемам именния си ден като духовен празник, който внася радост в дома ми. Разбира се, и аз се подготвям да посещая гостите си, но смятам, че трябва почит първо на своя небесен покровител. В стремежа си да запазя християнския дух на празника, аз се подготвам за нещо още от предишния ден. Задължително посещавам вечерната служба и вечерна покаяние. Тази служба е много благодарност към Бога за всичко, което ми е дал. С Църква и с молитва на св. Църква и на

БЪЛГАРСКИ ЦЪРКВИ И МАНАСТИРИ

ЕТРОПОЛСКИЯТ МАНАСТИРЪТ „СВ. ТРОИЦА“

Историческите твърдят, че манастирът „Св. Троица“, наричан „Вароветен“, е най-голямото книжовно огнище през XVI и XVII в. откъд Стара планина. А началото му се крие в XII в., около 1158-о лето. Даже едно преда-

ние разказва, че манастирството по този край било дело на св. Иван Рилски, преди да се оттегли в отшелничество. Най-вероятно обаче е, че манастирът е съществувал по времето на Втората българска държава. Една припис-

ка към манастирския поменик, започнат през 1648 г. и „допълван“ чак до XIX в., ни разказва, че още през 1683 г. игуменът Михаил подновил старата църква.

Сегашната голяма и красива църква е строена от манастир Иван от Брацигово през 1859 г., същия майстор, който по-късно е строил и никоганната софийска църква „Св. Неделя“.

Църквата на „Вароветен“ е интересна по градежа си. Тя е кръстоцифна, трикорабна, с пет купола.

Вароветенската книжовна школа е робка на адхонисни български Йеромонах Рафаил, граматик Бойчо, дякон Иван, Йеромонах Данаил, даскал Кою и Василей Софийнин.

Забележителен с пещерноидът, когато тух е живял и работил родолюбивият Йеромонах Данаил Етрополски.

От творбите на книжовниците, преписвачите и краснописците са останали: Четвероевангелие от XVI в., Апостол от XVI в., Четвероевангелие от 1595 г., Октоих и Типик от XVI-XVII в., Данаилев Пролог от 1620 г.

Интересен мисловен наметник от Вароветенската книжовна школа е житието на св. Иван Рилски, разказано за пренасянето на мощите му от Търновград в Рилския манастир през 1469 г.

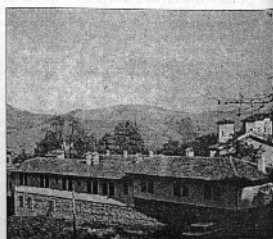
Към съкровищата на манастира трябва да бъдат причислени и двата старинни сребърни кръста с надписи в

означена 1492 г. върху салини. Интересно е и сребърното ковчеже, наричано кинот, за съхраняване на мощите на светици.

Посещението на Етрополския манастир възнавя. Защото природата щедро е развирядяла хубостите си

по този край. Защото в една потайна гънка на Етрополския Балкан е запазено необикновено огнище на българщината, изгряло още преди много векове със златните си

Борис НИКОЛОВ
Из „Манастирски
летовски“, С. 1994 г.

СВЕТОТО ЕВАНГЕЛИЕ

Продължение от бр. 36

Град Назарет, в който израства Исус, бил заобиколен с прекарана околност с много води. Надявал от него се планира Тиверидийското езеро. Над него се издига планината Тапор. Назарет е наречен от пътешествениците "Град на цветята и розите". Скопо него има много градини, лозя, посеви. Така Исус расте в мисто, далеч от шума, търговията, разкоша и удоволствията на големите селища. Той играл с другите деца, помагал в дърводелния на Иосиф, носил вода от близката чешма. Изобильо Божественост израства сред обикновена обстановка на труд и безгрижни игри. Сигурно, както при всички деца, майка Му е тръпнела над Него или се е радвала на развитието Му, като всичко слагала в сърцето си. В същото време, знаейки Кой и Какъв е Той, изпитвала особено благоговение пред Него. Слагала Го в обятията си и заедно с това сама се поправяла на Неговите грехи. Приемала Неговата благодарност, като майка Го хранела, но в същото време сама коленичела пред Него като пред Бог.

Христос не е посещавал никакво специално училище. Ученото Му не е замисляно от някои автори или философи на времето, нито е обхванато от разни източници. Той използва майка си и всеобщите на възбуждащите го съграждани, за да обрисува най-важните тайни и да доведе посланието Си до спасителни изводи. Някои дотук, че Спасителят е научавал за известно време Палестина и преди да започне Своята мисия, до 30-годишната Си възраст се е обучавал може би в Индия, Египет или другде. Това противоречи на евангелиския дух на цялата Му проповед, от една страна, и второ – обора се от свидетелството на тези, които са Го слушали. Те казват: "Не в ли Той на дърводелния син? Майка Му не се ли казва Мария, и братята Му – Йаков и Иосия, Симон и Юда?" И съвсем Той не са ли всички между нас?" (Мат. 13:55-56). Как Той говори така с апостол?

Цялото евангелиско учение е нещо изключително, което не се среща в никоя школа, у никой философ. Естествено младият Исус е изучавал със Писания под ръководството на майка Си. От всички речи на Исус пък чистота и простота. Неговото учение не в нито барбосково, ни сардъково, нито назорейско. Христос израства сред обикновени хора. Природата наскоро Го възбуждала, чистите отношения в средата на Йосиф и Мария Го възвелявали. Послушание, умереност, трезвеност, простота и неслепотна чистота, непрестанен труд и обща със всички и всички – ето кое издига човека и неговата природа.

ПОСЕЩЕНИЕТО НА ИЕРУСАЛИМСКИЯ ХРАМ

Евангелист Лука възвежда този интересен епизод от детските години на Исус. Той разказва за отиането на със семейство в Иерусалим за празника Пасха. Това било първото посещение за малкия послушен Син в големия град и в прекрасен цвят, който ни се открива, за да винемем в настроението и растежа в детските Му години.

Той ми рече: защо сте Ме търсили? Не знаехте ли, че аз трябва да съм в онова, що принадлежи на Отца Ми?" (ст. 49). Думите, които чуваме за пръв път от устата на Божо човека, са показателни за целия Му живот. Дали Той е сам, или в навелищата от хора на сегабата в Каиа Галилейска, или пред тялото на умрелия Нананос младенец, дали е на гости у сестрите Марта и Мария във Витания, или с най-близките и преобладаващите от народа, дали е изкупувал, или показва Своято Божественост величав, дали умовава сърцете, за да намери христовото множество, или молитвено се е уединил в пустинята... от този ден на посещение в храма Той винаги ще вижда Своя Отец и ще чувства светостта на храма и онова, което му принадлежи. Всяка дума, всяка постъпка, всяка крачка ще държи това съзнание у Него: "Аз трябва да съм в това, що принадлежи на Моя Отец".

– Да можеже този познат да бъде и наши! Да бъдем

и ние свързани с Бога с връзката на подробна обич! При изкушения, при поднесена ни горчива чаша от страдания да се държим винаги с тези слова. Да не се възгордяваме, когато грееме над нас щастие и радост и да не се откъсваме при тъмни нощи на изостаналост и покаяние! При това ние сме винаги в това, което принадлежи на нашия Небесен Отец: Неговата любов ни поддържа. Неговата слънце ни огрява. Неговата сила ни крепи! "Чрез Него живеем и се движим, и съществуваме" (Дян. 17:28).

Той тръгна с тих и дойде в Назарет; и им се покорилаха. А майка Му спазваше всички тези думи в сърцето си. Исус пък преуспеваще в мъдрост и възраст и в любов пред Бога и човешките (ст. 51-52). Исус Христос не е дошъл в света само да учи хората. За това Той е употребил едва три години. Неговото идване е, за да ни покаже как трябва да се живее, да се работи, да се търпят лишения и бедн, как да бъдем послушни на родителите си и как да се отнемем от себе си, за да обичаме Бога и човешките. За тази свята задача Той употребил не три, а тридесет години. Това е един свят показател. Исус не беше само пророк, а силен на думи и дела. Могото затрогава и в Неговия свят живот. Той започна в дома на дърводелния Иосиф, отвори се с стълбата Му при излитането и се увенча с орози в Гетсиманската градина и Голгота. Наградата на Неговото послушание се изяви в "мъдрост и възраст, и в любов пред Бога и човешките" (2:52).

Според Закона (Иак. 3:23, Втор. 16:16) юдеите трябва да отиват на поклонение в Иерусалим три пъти в годината. Това задължение се спазвало, макар че сири предпазено никои евреи отивали само веднъж, обикновено само на празника Пасха. Празникът Пасха напомня за избавлението на евреите от египетското робство. Иосиф и Дева Мария също ходели редовно за празника. Сега за пръв път те заели със себе си и 12-годишния Исус. Тази възраст се считала у евреите като предельна. От тази възраст детето вече можело да взема участие в богослужението. Можам да си представим каква е била радостта на децата. Изпълвало се желанието им да видят разказваните неща от родителите. От тях те научавали смисъла на празника, как се подготвя пасхалното агне, как се принася в жертва в храма от свещениците, какви послани се четат и паят от множеството, събрано по този случай в храма. Исус също е израснал с тези разкази – спомени за великия събитият, за спасението на народа по чуден начин от Вовещияна.

Следва

Иванко Иван КОНДАКОВ

МИЛИ ДЕЦА

Живял един сиромаш човек. Той бил добър и работлив като мравка. Имал една къща лена. Едвам ги изхранвал.

Веднъж си ринали сърцето. Децата си легнали гладни. Горчива мъка свила сърцето на човека и той, без много да му мисли, грабнал един чувал и тръгнал за града. Забръкнал в гората. Жива душа имало. Само шидели ношите пътици и цепеня тишнината.

На едно място го настигнала един човек с каручка и един кон, черен като катран, на шията с герала от белти пучела и звънче. В каручката седял пътник и пукал с лудата като локомотив. Бил богат човек.

Добър урок

– Почакай, пътникче! викал по него сиромашът.

– Какво? – Спри да се кача и аз, че да вървим друма!

– Драма ли, – соннал се богатият с каручката, – не си изкопан парадител, ами ще се качваш и при мене! Я се погледни, научили си като рещето. Не е ли срам за един такъв млад човек като мене да тръгне с един голтак! Само очилата ми струват колкото цялото ти имаме!

В това време до пътя, зад един вековен дъб, седял един стар и слушал разговорния. Като чул всичко, очиле му светнали. Риннал, изскочил на пътя, дръпнал ботуш и го свлякъл от колата. Конете се подхланили и хукнали напред като свестаници.

– Давай всичко какното имаш! – изречал разговорникът.

Богатият си глътил езика. Сърцето му изтръгнало от страх.

– Вземи ми всичко, но ме остави жив!

Разбойникът го прегърсна. Не намери парц. Немал какво да му задигне. Тогава му откъчил златните очила и потънал в гората.

Сиромашът си тръгнал по пътя. Ограбеният пътник зачукал като слеп. Ударил си главата в едно дърво и спрнал. Прострнал ръце напред и завикал:

– Моля ти се, пътникче, помогни ми да отида до града! Прост ми! Дай да ти целувам ръката!

Сиромашът се нажал. Върнал се. Подал му ръка. Богатият я сграбчил като удавник и тръгнал след него. Вървял и плачел.

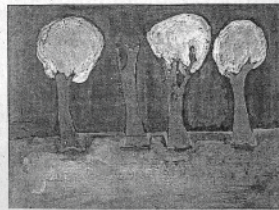
Стигнали в града. Богатият взел пари,

купил си нови очила. Заел сиромаша в един магазин. Облякъл го в нови дрехи. Купил му нов калпак. Нахранил го, сложил му в ръката една жълтица и му рекъл:

– Човече, ти ми даде един урок, който с пари не се купува!

Сиромашът нищо не отговорил.

Г. КОШЕВ
ст. "Християнство", кн. 5, 1941 г.

СИЛАТА НА ПРИРОДАТА В ПОЛЗА НА СТРАДАЩИТЕ

Себастиан Кнайп – основател на модерното природолечение

И най-важните научни фармако-технологични и физиологични изследвания през изминалото столетие не могат да коригират и променят безспорните природолечебни идеи, изводи и тези на Себастиан Кнайп. Той е неоспорен основател на модерното природолечение и остава неандертас в светлата огромна природолечебна дейност. Неговите книги за лечебната сила на растенията, чистия въздух, светлината, водата, ароматите, цветовете и минералите и днес уважават със своята виртуозна изчерпателност и тънки познания за тогавашното състояние на природата и за невротичните пресобесителни механизми на човешкия организъм към околната среда. Елитни библиотеки в света и големи университетски центрове правят първите издания на тези книги като уникални. В наши дни природолечението е в небивал подем и книгите на Себастиан Кнайп претърпяват нови издания в големи тиражи. Могатца, но изморена от агресията на прогреса цивилизацията на ХХ век обръща очите си на надежда към ласката на природата и възможностите ѝ за хармонизиране и удължаване на човешкия живот.

Себастиан Кнайп започва своята житейска път през 175 години на 17 май 1821 г. в Бавария. Неговите родители били бедни търговци. Те били известни сред своите съграждани като изключително милосърдни, трудолюбиви и любознателни хора. Починали Бога и природата и познавали много от найните тайни. И майката, и бащата на Себастиан били забележителни познавачи на лечебните растения, познавали техните специфични качества и величаво свестойдно и безплатно своите болни съграждани, като сами

им приготвяли необходимите чайове и смеси. Растенията имали и удивителните качества да оцветяват в прекараси цветове и нюанси влиятелните преходи, необходими при тъмното на климата. И тази природна тайна на растенията владеело семейство Кнайп. Затова техните знания били красиви и оригинални. Малкият Себастиан бил надарен с изключителна памет, вътрешна концентрация, силна интуиция и безгранична любовна енергия. Хоредки често да се трупал с майка си в полето и гора, Себастиан още от дете изучил билките и тяхното лечебно приложение. С удивление и вдъхновена замисленост той бродил през красивите полни, познали в различни видове растения и благоуханни аромати. Такова изобилие, такова разнообразие по форма, цвят, височина, аромати и предназначение блякало от земята с невротична импулсивност, сила и ярост на присъствието. За Себастиан нямало съмнение, че в това богато, раточително по цедрост и разтвързано по неограничано послание на природата към хората имало божиствен смисъл. За него това именно послание на природата било несъмнено доказателство за присъствието на Бога. Още от малък Себастиан решава да стане свещеник, за да доближи в максимална степен природата и Бога до хората.

През лятото той си изкарвал хляб като овчарче в планината. Там непрекъснато събирал лечебни растения и хранел животно с подбора по негово усмотрение билки, които засилвали растежа у телетата и количеството на млякото у кравиците. Неговите телета и кравици винаги първо масти на животновъдните състезания в Бавария и никогато не бележдали. Така овчарчето Себастиан достигнало до категориите извод, че лечебните растения от планините в горите са особена форма на концентрирана храна и божиствен поддръжка за поддръжане на здравето и жизнената сила на човека.

Пронизваща любов към хората, нежност, изключителна деликатност, състрадание и трагично добродушие живеели в милосърдната му душа. Когато през късната есен след колото отствие си прибрал у дома след върещаното на живот-

ните за зимуване и узнавал, че никога негов си съграждани не са вече между живите, горчиво угризение сграбчало сърцето му. Той знаел и имал твърдото убеждение, че би могъл да им помогне с чудотворната сила на билките. Той разбрал, че Бог е създал човешките общества като благодарствена скъпоценна тълка и че всяка пресоката човешка съдба в една безлъзнатно оскъдна златна тайнаственна нишка. Когато узнавал, че някой е сещало е болен, кинувал, разтвързан или смазан от мляка, Себастиан приготвял лечебната билкова смеси с дори в късна сурова зима ноу пристигнал в дома на болния клиент с горещото гърнече от изгитан билков чай. Себастиан не можел да заспи, ако знаел, че някой страда, че има нужда от помощ и че може да бъде спасен. С особена вяра, с особена свеланост в очите мълчаливо педвал в очите ароматното гърнече и просялвал хората със своята доброта. Излъчването му било огромно, лечението правилно и много от пациентите му оздравявали.

През зимата многократно припечелвало прехраната си, като работел в тъмнатата работилница. С огромни труди, прилежание и любов изучил латински, тъй като този език бил необходим за подготвянето му като свещеник. Поради материални затруднения и ангажименти към родителите си Себастиан завършил гимназия на 23 години, после постъпил в Академия по теология. Едновременно учел и философия в Мюнхен. Напалого се да работи, за да може да се издържа. Големата натовареност и преумора го довели до сериозно заболяване – туберкулоза на белия дроб. Наложило се да прекрати следването. Заминал при свои близки в един малък баварски град. Тук негов живот-хванател се оказал библиокарят на местната библиотека. Той го насочел към една много интересна книга – "Лечебната сила и мощното въздействие на смектата вода върху жлезата на човека" от д-р Йохан Зигмунд Хан от 1738 г. Кнайп прочел много подробно. Приемайки напълно изводите в тази книга, той разбрал, че ако ги прилага и се придържа към тях, ще оздравее от тежката болест. Той доразвил идеите на тази книга, систематизирал и записал подробно своите видения по този въпрос. Провел постовено и упорито доказателствено лечение и лечение с билки и не само оздравял, но завършил блестящо Академията по теология, като по време на следването лекувал свои колеги-студенти, както и болни лекари. Станал известен като добър и компетентен лекаря.

Започнал своята дейност като свещеник, той се грижел не само за нравственото издигане на своите съграждани и тяхната преданост към Бога и Църквата, но ги учел как да живеят здраво-весело, как да укрепват тази вяса дар – здравето, с поддръжката на природата – водата, въздуха, лечебните растения, светлината. Себастиан Кнайп имал широки интереси и познания. Той обогатил населението на неговата епарихия със знания по животновъдство, земеделие и пчеларство. В един малък манастир, но с богата и сериозна библиотека, издето монасите били начетени и високообразовани. Себастиан Кнайп уредил лаборатория за приготвяне на лечебни чайове, отвари, запарки и тинктури. И не само приготвял тези лекарства за болните, но правел и издълбочени изследвания. Славата му преминала границите на Германия и Австрия. Бил известен във Франция, Белгия, Италия и други западноевропейски страни. При него започнали да идват на обучение лекари и лекари от Западна Европа. Кнайп бил готов да сподели резултатите от своите изследвания с всеки от тях. Още в края на 19 век книгите на Себастиан Кнайп "Водолечение", "Как трябва да се живее", "Съвети за здрави и болни" са претърпели многобройни издания и широко разпространение. През своя период той напика първата най-значима догаваша книга за лечение с билки.

Интересни са неговите изследвания за лечение с пара и етерични масла, получени от лечебните растения. На 17 юни 1897 г. Себастиан Кнайп умира. Неговите приятели и последователи – лекари и свещеници, продължили делото му.

Някои от основните съвети на Себастиан Кнайп:
Пазете природата. Използвайте всички нейни сили за залавяне. Само постоянното за-

каляване дава истинско здраве и сила. Не правте никога нереално сами срещу себе си!

Прекравайте колкото може повече време на чист въздух. Грабливо избягвайте лошия, замърсен въздух.

Когато строите къщи, внимавайте за въздухостта, посочите на вятра и слънчевото изложение. Това после ще ви се отплати цял живот и може да влияе на здравето ви.

Предпочитайте растителната храна.

Разумното физическо напрежение е много важно за телото. При възможност практикувайте умерена физическа работа. Ако нямате възможност за такова, тогава редовно гимнастика с необходимото натоварване.

Най-малко два пъти на ден обновявайте телото си с вода с горещица за вашата закаленост температура съвсем вадата или най-добре с билкова вода.

Във всеки дом е необходимо билкова домашна аптека – от билковите чайове, масла, тинктури.

Себастиан Кнайп е автор на знаменитите рецепти за лечение с билки от сено и баня с етерични масла на лаята, мента и матичина. Добре познати са и неговите тонизиращи бани с дъбови, брезови и кълновни баши, както и баните при ревматизъм с брезови сили, борви връчките и кора от върба. Цели 30 години Себастиан Кнайп документирал, проверявал, коригирал и усъвършенствал своите изследвания и рецептури форми. Лечебната практика на изминалото столетие след неговата смърт доказва, че той не е допуснал нито една грешка. Много автори след него са написали книги за лечебните растения, но нито един от тях не е могъл да го надмине по точност във фармакологиката, изисканост и безспорност на безостовително показани, висока целесъобразност и съвместимост на лечебните комбинации.

Постигнатия на Себастиан Кнайп в тази област са дълбоко хуманни и водят до оздравяването на болните и поддръжката високо качество на живот за здравите. И всичко това е заредено с най-високата добродетел – човешколюбие, озарило житейския път на един богато надарен и благороден мъж.
Д-р Пенка НИКОЛОВА

ПРОДЪЛЖАВА АБОНИРАНЕТО ЗА
"Църковен вестник" и сп. "Духовна култура" за 1996 г.
Годишният абонамент за "Църковен вестник" е 500 лв., а за списание "Духовна култура" е 200 лв.

Молем сумете да се изпратят с пощенски запис, в който да се изпише точният адрес и пощенският код на получателя!

АДРЕС НА РЕДАКЦИЯТА

СВ. СИНОД, София – 1090 ул. „Оборище“ №4 тел. 87-56-11; факс 87-02-89

РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ

Банкова сметка на Синодалното издателство на ЕПЦ

КРЕДИТНА БАНКА – АД, код 680 96 801 сметка 100 022 410

АБОНАМЕНТ ЗА 1996 г.
12 месеца – 500 лв. 6 месеца – 250 лв.
3 месеца – 125 лв. 1 месец – 42 лв.
Цена на един брой 10,00 лв.